Leto XXV., št. 62 | Poštnina plačana v gotovini. Posebej bel. bel. | Ljubljana, sobota 17. marca 1945 | Preis — Cena 2.— L

Upravništvo: Ljubljana, Puccinijeva ul. 5. Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5. Telefon št. 31-25, 31-26.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska c. 42
Izključno zastopstvo za oglase iz Italije in inozemstvo: UPI S. A., Milano.

Račun: za Ljubljansko pokr. pri poštno-čekovnem zav. št. 17.749, za ostale kraje Italije: Servizio Conti. Corr. Post. 11-3118

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka
Mesečna naročnina 32 lir

Uredništvo:
Ljubljana — Puccinijeva ulica št. 5
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Rokopisi se ne vračajo

Der Wehrmachtbericht im heutigen ‚Slovenec'

Žilavi obrambni boji na vzhodu in zapadu

Nov sovjetski velenapad severno od Ratibora in na obeh straneh Grottkaua prestrežen — Brezuspešen sovjetski prebijalni poskus do Gdanskega zaliva — V Vzhodni Prusiji so preprečile naše čete vsak odločilni sovražnikov uspeh Silni boji z ameriškimi oklopniškimi ostmi v trikotniku med Moselo in Renom

Težki boji v novi obrambni bitki v severovzhodni Loreni.

Führerjev glavni stan, 16. marca. DNB Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja:

Na Madžarskem so odbile naše čete sovražnikove napade jugozapadno od Sikiosa. Naše divizije na obeh straneh Blatnega jezera so vrgle nazaj sovražnikove skupine sil, ki so se še žilavo držale med našimi postojankami, utrdile svoje nove odseke ter jih obdržale kljub sovjetskim protinapadom. Severno od jezera Velenze je oživelo nasprotnikovo izvidniško delovanje.

Ob gornjem teku Hrona, kjer se nadaljuje zagrizeno borimo za gorske gordove, so lovci in grenadirji na posameznih odsekih vdrlega sovražnika zaustavili na vzhodnem obrežju reke.

Pri Schwarzwasserju so se tudi včeraj nadaljevali brez odločilnega uspeha sovjetski napadi, ki so bili izvedeni z okrepljeno uporabo oklopnikov. Včeraj je prešel sovražnik po močni topniški pripravi tudi severno od Ratiborja in na obeh straneh Grottkaua v velenapad. Naše na obrambo pripravljene čete so zlomile napadalno silo boljševikov ter prestregle sledeče napadalne valove v globini glavnega bojišča. Po uničenju številnih oklopnikov so prešle naše čete v protinapade, ki se še v teku.

Pred Stettinom se je razplamtel boj ponovno z vso silovitostjo. Drobnjše poizkuse sovjetskih strelskih in oklopniških oddelkov, ki so bili izvedeni s težiščem proti temu jugovzhodu, bojišču obrambnega pasu, smo po majhnih pričetnih uspehih z okretnimi protisunki zaustavili ter uničili pri tem 59 oklopnikov. Posadka Kolberga se drži učinkovito podprta s pomorskimi silami v požrtvovalnem boju kljub navalu nadmočnih boljševiških sil.

V zapadni Prusiji so preprečile naše divizije v žilavi obrambi in s silovitimi protinapadi na obeh straneh Quassendorfa nasprotniku nameravani prodor do Gdanskega zaliva, pri čemur so uničile 67 oklopnikov.

V Vzhodni Prusiji se borečí oddelki so vzdržali v nadaljnjih težkih bojih močan sovražnikov pritisk med področjem jugovzhodno od Braunsberga in zalivom jugozapadno od Königsberga, sklenili v protisunkih nekaj bojiščnih vrzeli ter preprečili tako vsak odločilni uspeh sovjetskih napadalnih armad. **Od 260 napadajočih oklopnikov so jih uničili 146.**

Naši lovci so sestrelili v silovitih letalskih bojih 30 sovjetskih letal.

Oddelki protiletalskega topništva v sestavu letalstva so uničili včeraj 45 oklopnikov, od teh 7 z oklopniško pestjo.

Na kurlandskem bojišču se nadaljuje bojni odmor.

Ob spodnjem Renu skuša sovražnik nadalje z močno uporabo umetne megle zakriti svoje premike, da bi jih obvaroval pred našim topniškim ognjem.

Močnim napadom ameriških divizij iz predmostja vzhodno od Remagena smo se tudi včeraj odločno uprli ter jih zaustavili po ogorčenih krajevnih bojih. **Samo na odseku severnovzhodno od Honnefa je** vdrl sovražnik globlje v naše glavno bojišče.

V trikotu med Moselo in Renom, med Koblenzom in Simmernom so v teku silni boji z napredujočimi ameriškimi oklopniškimi ostmi. Tudi boji v Osburškem in Schwarzwaldskem Hochwaldu trajajo dalje.

V novorazplamteli obrambni bitki v severnovzhodni Loreni so potisnili oddelki 7. ameriške armade, potem ko so bili na številnih odsekih najprej krvavo odbiti, naše postojanke na odseku pri Forbachu nazaj na neposredno predtrdnjavsko ozemlje zapadnih utrd. Zapadno od Bitscha smo njihove napade kljub petkratni ponovitvi razbili ter zajeli pri tem 167 ujetnikov.

Zapadno od Hagenaua, čigar severni del smo po težkih hišnih bojih izgubili, so se posrečili Američanom nekateri vdori, za katere se še borimo. Vzhodno od mesta so se zrušili napadajoči oddelki v našem ognju.

Iz Italije javljajo o brezuspešnem sovražnikovem sunku na Monte Belvedere.

Ameriški bombniški oddelki so napadli podnevi velepodročje **Dunaja ter obrobne predele Berlina. Britanska bojna letala so napadla kraje v rensko-vestfalskem** področju. **Vzled sovražnikovega letalskega delovanja ponoči je bil posebno prizadet Hagen ter področje Hannovra. Nočni lovci in protiletalsko topništvo v sestavu letalstva so sestrelili 36 večinoma štirimotornih bombnikov.**

„Obdobja, ki odločajo nad vsem"

Najnovejši članek, ki ga je napisal dr. Göbbels za »Das Reich«

Berlin, 16. marca. »Obdobja, ki odločajo nad vsem«, je naslovil dr. Goebbels svoj zadnji članek v tedniku »Das Reich«. V njem je označil kot glavno nalogo vsake vojne, da loči močne od slabičev, in sposobne narode od življenjsko nesposobnih narodov, da vzame vsako možnost razvoja narodom, ki tega razvoja spričo svojih sposobnosti ne zasluzijo, in da ga podeli tem več onim, ki so si priborili z uspehi v borbi gotovo predpravico.

Reichsminister dr. Goebbels izvaja nato v svojem članku med drugim:

Napram strahovitemu delovanju obdobij, ki odločajo nad vsem, pa more vztrajati le en zakon, ki si lahko v vsakem primeru lasti svojo pravico, to je zakon o vztrajnosti. Narod, ki stopi proti dogodkom s suvereno sproščenostjo in ki pripada velikim in neizpremenljivim razvojem zgodovine, bo iz teh dogodkov izšel kot zmagovalec. Neizpremenljiv zakon zgodovine pa je, da se razbijejo preživele oblike, da se razpuste stare vrednote, in da se zopet na novo strnejo.

Mi nimamo nobene druge izbire, kakor da se zoperstavimo prisilnemu razvoju ali pa da nas ta razvoj pože. Tudi ni manjkalo poizkusov, ki so jih tvegali drugi narodi z mamljivim ciljem, da so skočili iz drvečega vlaka časa ter je nato vlak zdrsel preko njih. Vsi ti poizkusi pa so propadli. Čas ni obstal, tudi ni zmanjšal svoje brzine, da bi dal narodom brez notranje srčnosti možnost izstopanja. Nasprotno, čas jih je odvrgel od sebe, postali so žrtve nezadržnega korakanja naprej ter s tem še enkrat dokazali, da času ni možno uteči in da zmeljejo kolesa onega, ki ne more vztrajati v urnem navalu.

Različne krize v političnem in vojaškem razvoju velike vojne so vedno le delni drobci bodočega razvoja. Iz njih se izcimi večkrat le en posamezen dogodek, toda v njem se komprimira tako rekoč še enkrat ves potek vojne. V trenutku zadnjega precenjevanja morebitnih izgledov je možno, da odloči kak sam po sebi nepomemben dogodek. To pa še ne pomeni, da bi ta dogodek odločil vojno. On je le jeziček na tehtnici. Narod, ki se bori, mora biti zaradi tega, čim dalje traja vojna, na straži, da ga ne preseneti kak tak dogodek. Z ljubosumnostjo mora paziti, da ne bi v zaključnem kolu odločil skoraj gotovega srečnega konca vojne kak tak nepredviden dogodek. Zato pa bo tudi potek vojne ob svojem višku najbolj kritičen. Zakasnitve, ki jo je bilo v začetku kaj lahko nadoknaditi, ne bo možno kratko pred zaključkom vojne na noben način popraviti. V zadnjo bitko vrže vsaka vojujoča se stranka vse to, kar ima. Oni vojujoči narod ima največ izgledov za zmago, ki se najmanj čuva ter da vojni, kar je pač potrebno da si pribori s tem mir, v katerem bo imel največ prednosti.

Sovjeti so izgubili samo na Madžarskem preko pol milijona mož

Berlin, 16. marca. Po izdaji in zlomu Rumunije in Madžarske trajajo se laj boji na tem področju več ko pol leta. Sovjetske nade, da bi donavsko področje politično ali vojaško prisilili h kapitulaciji, so ostale neizpolnjene. Boji na madžarskem bojišču so dokaz za to, kako more volja obvladati tudi najtežje položaje.

Kot najvažnejši rezultat šestmesečne borbe med Karparti in Donavo je treba oceniti izredno veliko zapravljanje sil na sovjetski strani. V številkah, ki jih bomo navedli, se ne zrcali le pomen in obseg teh bojev, temveč tudi njih izredna trdota. Od septembra 1944 so konec februarja 1945 izgubili Sovjeti in njihove pomožne rumunske čete na Madžarskem mnogo preko pol milijona mož, od tega več kot 45.000 ujetnikov, najmanj 130.000 mrtvih in okrog 400.000 ranjenih. Od teh bo bistveni del za velno trajno nesposoben.

Poleg tega pa so izredno visoke tudi izgube na orožju in vojnemu gradivu vseh vrst, ki so jih prizadejali Sovjetom oddelki vojske, orožja SS in honvedi, kakor tudi letalske jate in protiletalsko topništvo nemškega in madžarskega letalstva. Te izgube znašajo preko 5400 oklopnikov, naskakovalnih topov in drugih oklopnih vozil, okroglo 2700 poljskih havbic in protiletalskih topov vseh kalibrov, nekako 4800 protioklopniških topov, več kot 13.000 metalcev granat, protioklopniških pušk in strojnic, približno 20.000 vozil vseh vrst, 1200 letal, 250 lokomotiv, več tisoč železniških voz, med temi cele vlake s strelivom in živili in veliko število skladišč vojnega gradiva. Dalje so bili razdejani mostovi, jezov, prometne naprave in druge deloma nenadomestljive, vojaško važne naprave.

Boljševiški vojni stroj je v teh šestmesečnih bojih na Madžarskem doživel tako hude izgube, da imajo za sedanje dogodke na jugu vzhodnega bojišča velik, morda pa celo odločilen pomen.

Hudi obrambni boji med Moselo in Moderom ter v Vzhodni in Zapadni Prusiji

Pričetek druge faze bitke na zapadni obali Rena — Ogorčeni boji med Danziškim zalivom in vzhodnopruskim ozemljem — Nadaljnje napredovanje na Madžarskem

Berlin, 16. marca. Američani so v sredo ojačili svoje dosedanje krajevne sunke proti nemškemu bojiščnemu loku med Koblenzom in Remagenom v nov velenapad, ne da bi prekinili svoje priprave za borbo ob spodnjem Renu in svoje sunke za povečanje predmostja pri Remagenu. Napad je bil izveden na široki bojni črti, od Vorelfela in gor ob Mosali proti jugu, ob reki Ruwer in ob srednjem teku reke Saar pa proti vzhodu. Obkolitveni napadi so bili nakazani ob loku Saar-Blies in ob reki Moder. Sovražnikove sile, ki so po močni topniški pripravi napadale večinoma v varstvu umetne megle, so dosegle nekaj prednosti, ki pa jih sedaj odstranjujejo nemški protinapadi.

Nemške čete so izvedle nadaljnje močne protisunke na predmostju vzhodno od Remagena, kjer so v izpremembi polnih bo[illegible] zaustavile ali vrgle nazaj močne sovražnikove napadalne sile.

Na vzhodnem bojišču so ostala težišča kot doslej. V Vzhodni Prusiji se je razbil boljševiški množični naval ob odporu nemških grenadirjev, na zapadni Pomorjanski pa so protisunki nemških oklopnikov onemogočili nameravani sovražnikov prodor proti Gotenhafenu in Danzigu. Nemški kurlandski borci so si priborili premor v borbi s tem, da so prizadejali Sovjetom izredno visoke izgube; nadaljnje jasne uspehe pa so si priborile nemške čete v Beskidskem predzemlju in na Madžarskem.

Iz srednje Italije javljajo o uspešnih krajevnih protisunkih nemških padalskih lovcev in planinskih čet v Etruščanskem Apeninu severno od Forette.

Novi veliki napad proti nemškim položajem ob rekah Mosela, Saar, Ruwer in Moder izvajajo med Koblenzom in Bernkastelom iste ameriške oklopniške sile, ki so izvedle pred kratkim sunek do okrožja pri Andernachu. Ojačene z nadaljnjimi silami so v varstvu gostega ognjenega zastora prekoračile na nekaterih mestih južno obalo Mosele ter iz svojega majhnega predmostja pri Alkemu porinile svoje vodilne skupine proti cesti Hunsrück. Iz spopada sovražnikovih napadov s protinapadi nemških ljudskih grenadirjev so se razvili hudi boji za obalne bregove na obeh straneh spodnje Mosele. Silična je bila bitka ob reki Ruwer. Močne sovražnikove naskakovalne skupine, ki bi naj osvojile zapadni del ceste Hunsrück, so se po skromnem napredovanju ustavile ob nemških obrambnih položajih. Nemška oporišča, ki se bore za hrbtom sovražnika do zadnjega diha, so ovirala njihove prenike. Tretji močni sovražnikov sunek je bil usmerjen proti naprej pomaknjeni obrambni zoni. Sovražnik, ki je napadel med Bussom in železniško progo Forbach-Saarbrücken med tem načrtno skrajšane nemške položaje, je dosegel zapadno od Völklingena in na industrijskem področju pri Schönecku nekaj majhnih vdorov, vendar pa je bil zaustavljen pri obalnih vzpetinah zapadno od reke Saar.

Tudi v bojiščnem loku od Koblenza do Hagenaua se bore nemške čete, uspešno podprte od letalstva, ob sovražnikovem predmostju vzhodno od Remagena. Številni nemški protinapadi so omejili napredovanje Severnoameričanov ob južnem robu pogorja Steben in v zapadnih obronkih gozda Wester v posamezna majhna vdorna mesta. Ob vrhuncih severovzhodno od Honnefa, zapadno od ceste Hartegarten-Kalenborn in pri Hönningenu so imeli Severnoameričani obdutne izgube ne da bi [illegible] razširiti svoje 6 kilometrov globoko predmostje.

V nasprotju k razširjenemu napadalnemu delovanju Američanov in njihovih pomožnih narodov pa so se boljševiki omejili le na krajevno omejene napade, katerih težišča so bila v Vzhodni Prusiji, Zapadni Prusiji in Beskidskem predzemlju. V Kurlandiji je moral sovražnik spričo svojih visokih izgub zavreti svoje napade jugovzhodno od Frauenburga, v vzhodnopruskem matičnem ozemlju pa je ponovno poizkušal razbiti nemško obrambno črto. Vendar pa je uspelo boljševikom, da so dosegli nekaj krajevnih vdorov, ki pa so bili v protinapadih hitro zapahnjeni. Množični naval se je izjalovil v obrambnem ognju nemškega težkega orožja, med katerim se je v protinapadih posebno odlikovalo protiletalsko topništvo. Prva dneva bojev sta stala boljševike zopet 192 oklopnikov in visoke krvne izgube, ki niso v nikakem razmerju z njihovim napredovanjem. Borba v zapadni Prusiji, kjer je sovražnik svoje doslej razpršene oddelke strnil, je obeležena, kakor obrambna bitka v Vzhodni Prusiji z ojačenim ogorčenjem. S težkimi osredotočenimi napadi poizkušajo boljševiki pri Zuckau suniti do morja in s tem raztrgati nemško bojno črto zapadno od Danziškega zaliva. Protinapadi nemških oklopnikov pa so zaustavili naval na žariščih, tako da so nemški grenadirji zopet obvladali položaj na posameznih odsekih. Dva skromna že zapahnjena vdora pa sta stala sovražnika 27 oklopnikov.

Ob tretjem težišču sovražnikovih napadov so izvojevale nemške čete napram boljševikom, ki so napadali na obeh straneh Schwarzwasserja, zopet jasne obrambne uspehe. Tudi tukaj so zlomili protisunki nemških oklopnikov glavne napade sovjetskih čet, tako da so se izstočasno izjalovili tudi boljševiški motilni sunki pri Bielitzu in Eligothu.

Z izjemo nemških napadov ob Blatnem jezeru so bili ostali boji na vzhodu krajevno omejeni. Na Madžarskem je letalstvo odlično podpiralo nemške napade.

Tudi v Italiji so dosegli nemški oddelki letalstva v obrambi pred sovražnikovimi bombniki, ki so priletali nad [illegible] italijansko področje, **v zadnjem času posebno dobre uspehe.**

*

Nevtralni očividci o sovjetskem divjanju

Inozemski novinarji v Laubanu in Striegau

Stockholm, 16. marca. Inozemski novinarji v Berlinu so obiskali slezijsko bojišče. Šli so zlasti v kraja Striegau in Lauban, kjer so si na licu mesta ogledali silovito divjanje sovjetov v nemških vzhodnih pokrajinah. V poročilu berlinskega dopisnika stockholmskega lista »Morgen Tidningen«, čitamo sledeče: Del prebivalstva ozemlja, ki so ga sovjeti preplavili, so že odvlekli. Le redki so se mogli skriti v kleteh, kjer so počakali, da so jih Nemci osvobodili. Le z največjo muko so mogli ti preživeli in rešeni prikazati svoje doživljaje. Stare žene, možje, otroci in dekleta so doživeli pred nekaj tedni pravi pekel. Vedno znova slišiš iste stvari: trpinčenje, nasilstva, umori in poboji. Postopanje, katerega je doživelo nemško civilno prebivalstvo v mestih in na ozemljih, ki so jih zasedli sovjeti, se lahko označi samo z eno besedo: neusmiljenost in grozotnost do skrajnosti. Kakor kaže, je to veliko geslo vzhoda.

Ženeva, 15. marca. »Times« poroča, da je general Radescu še vedno v britanskem veleposlaništvu v Bukarešti, kamor je nedavno zbežal. List dodaja, da britanski novinarji ne morejo odposlati iz Bukarešte nikakih poročil o krizi, ker je sovjetska cenzura preprečila pošiljanje vseh tozadevnih poročil.

Kaj potem?

Zavezništvo med zapadnimi demokracijami in komunizmom ima kljub ponovnim uradnim izjavam popolne enotnosti vse polno »lepotnih napak«. Nič ne more prikriti resnice, da vzdržuje to zavezništvo le skupno, po židovstvu zaneteno in vzdržano zaslepljeno sovraštvo proti Nemčiji in nemškemu narodu in da ni zasnovano na pravi nikaki notranji duhovni sorodnosti, medsebojni ljubežni ali na kakih skupnih političnih interesih trajnejše vrednosti. To trditev potrjuje tudi dejstvo, da politična nasprotja med zavezniki, ki so bila le zaradi trenutnih vojaških potreb potisnjena v ozadje, takoj stopijo na prvo mesto povsod, kjer je odpadla prvenstvena nujnost vojaških interesov.

Primer grške krize je v tem pogledu zelo zanimiv in poučen. Razprava o tem predmetu v angleški spodnji zbornici je pokazala, kaj in kako Angleži resnično mislijo o komunizmu, kjer ta neposredno ograža njih življenjske interese. Grčija je za Anglijo zaradi Sredozemlja gotovo zelo občutljiv živec, zato so Churchillu grški komunisti tolovajske tolpe, ki zatirajo demokratične svoboščine in ki so poslano angleško orožje uporabljale predvsem za izvedbo svoje revolucije in diktature. Da bi že Churchill izognil vsaj na zunaj neposrednemu sporu s Stalinom, je označil grške komuniste za trockiste. Slično so Angleži in Američani postopali z belgijskimi komunisti, ki so se prav tako hoteli s silo polastiti oblasti. Tudi Belgija je za Anglijo zelo ranljiva točka.

V grškem in belgijskem primeru so Angleži vsekakor pokazali, da problem komunizma v Evropi in zlasti še na Balkanu precej dobro poznajo. Če kljub temu delajo razliko med komunisti in komunisti v različnih evropskih državah, n. pr. v Grčiji in bivši Jugoslaviji, čeprav prav dobro vedo, da so ti povsod enaki, je treba to razumeti zgolj z vidika slabotnega taktično političnega popuščanja Anglosasov pred boljševizmom. To popuščanje je tem večje, čim oddaljenejša so prizadeta področja od njih občutljivosti. Kako zelo je Anglija potisnjena v obrambo pred napadajočim boljševizmom, se vidi iz njenega umikanja na vseh koncih in krajih vzhodne in jugovzhodne Evrope. Na Balkanu se je skromno zadovoljila le še z neznatnim »mostiščem« — Grčijo.

Pri tem je zanimivo ugotoviti, da razlike, ki jo dela Churchill med komunisti in komunisti zgolj z ozirom na angleške življenjske interese, ne pa z ozirom na prepričanje, ne priznavajo komunisti sami in jo tudi javno odklanjajo. Z drugimi besedami to pomeni, da komunisti očitno ne priznavajo in ne spoštujejo angleških interesov. Komunistično časopisje širom vsega sveta se je namreč enodušno postavilo v grškem in belgijskem primeru na stran komunistov in očitalo angleški vladi, da s svojim posegom v notranje zadeve v teh dveh državah podpira reakcionarne sile in zatira demokratične svoboščine.

Tako so pisali tudi podtalni slovenski komunistični lističi, ki so jasno in odločno obsojali in odklanjali Churchillovo politiko v Grčiji in Belgiji. Napačno bi bilo pri tem podcenjevati stališče, ki ga do svetovnih vprašanj zavzame kak neznaten lokalni komunistični listič. Treba je vedeti, da so vse komunistične stranke internacionalno povezane, da v vprašanjih svetovne politike nimajo nikake prostosti in da vsak njih delec ravna strogo po navodilih iz središča.

Takih in podobnih »lepotnih napak« na demokratsko-komunističnem zavezništvu je vse polno. Iz domače novejše komunistične literature navajamo naslednjo:

V 35. številki podtalnega komunističnega lista »Svoboda« čitamo članek naslednje vsebine: »V uglednem angleškem časopisu ‚20-th century and after' se je razpravljalo pod naslovom ‚Kaj potem?' o vprašanju, ali bo zmaga zaveznikov prinesla končno svetu tisti mir, ki ni nastopil po prvi svetovni vojni ... Takratni mir je prinesel samo gospodarsko krizo in nemirna leta in novo, še groznejšo vojno ... In kaj bi se zgodilo, če bi Nemčija, ta nevarni angleški tekmec, ležala strta in si bosta stala nasproti angleški imperij in sovjetsko-ruski velikan povsod v svojih življenjskih območjih in interesnih predelih? Kaj potem? S tem vprašanjem konča časopis svoja razmotrivanja in prepušča rešitev čitateljem.«

»Svoboda« pravi na koncu svojega člančka: »S svojega stališča hočemo dodati, da bomo dali orožje iz roke šele tedaj, kadar bodo nespremenljiva in za večne čase veljavna načela velikega revolucionarja povsod uresničena.«

Slovenski javnosti ta ugotovitev ne pove ničesar novega, kvečjemu da bo malo neprijetna kakšnemu simpatizerju OF, ki se še vedno skuša tolažiti z lažjo, da je OF nekaj drugega kakor KP. A zapri bo tudi pred tem dokazom oči, kakor jih je že pred neštetimi poprej, čeprav ve, da prinaša komunizem tudi njemu pogubo. On se zato niti sedaj ne bo spraševal: Kaj potem?

Enako usodno kratkovidni kakor med Slovenci pristaši OF in pri drugih narodih raznih ljudskofrontaških in sličnih komunističnih pokretov pa so tudi oni Angleži in Američani, ki zapirajo oči pred resnico, da je boljševizem kot nosilec mednarodnega komunizma njim samim prav tako nevaren kakor komur koli drugemu. Tudi oni ne vidijo, ali nočejo videti, da si s svojo, po sovraštvu do Nemčije zaslepljeno politiko kopljejo lastni grob, kakor si ga kopljejo vsi drugi, ki na ta ali drug način sodelujejo bodisi z lokalnimi komunističnimi strankami, bodisi v veliki politiki s Sovjetsko unijo. Dvanajsta ura je, da si vsi ti pred svojo vestjo postavijo vprašanje:

Kaj potem?

Kominterna je slej ko prej živahno na delu

London in Washington na kolenih pred Moskvo — Ojačeno komunistično rovarjenje po vsej Evropi — Cinizem angleškega lorda

Bern, 16. marca. V zvezi z dogodki na Balkanu, v Rumuniji, na Poljskem in Finskem opozarjajo v švicarskih političnih krogih, da je v zadnjem času opažati ojačeno komunistično aktivnost sploh po vsem svetu. S posebnim vznemirjenjem opazujejo v Švici komunistično rovarjenje v evropskih deželah in to ne le v onih, katere so zasedle sovjetske čete, temveč tudi v onih, katere so »osvobodili« Angloameričani. Ves ta razvoj znova dokazuje, da je bil svoječasni razpust kominterne le ena od neštetih prevar, s katerimi skušajo boljševiki slepiti in begati lahkoverno javnost tako zvanih demokratičnih držav. Tem goljufivim manevrom nasedajo tudi sedanji mogočniki angleške in severnoameriške politike, ali pa se samo delajo tako, kakor da jim verujejo, ker pred svojo javnostjo in pred ostalim svetom nočejo priznati, da so napram Moskvi brez vsake moči in brez vsakega poguma, tako da morajo brez odpora sprejemati vse njene udarce.

Nihče ne more zanikati, da delajo komunistične stranke v vseh državah po enotnih navodilih. Prav tako je jasno, da prihajajo ta navodila iz Moskve, da je torej »razpuščena« kominterna slej ko prej na delu. Če morda njeno formalno predsedstvo ne obstoja več, je pač njegove funkcije prevzela sovjetska vlada kot taka. V švicarskih krogih posebno zaskrbljeno ugotavljajo, da sovjetsko rovarjenje po svetu niti po jeltski konferenci ni popustilo, temveč se je nasprotno še povečalo. V tem vidijo dokaz, da sovjeti slej ko prej vztrajajo na izvedbi svetovne komunistične revolucije in da so gola hinavščina vsa zatrjevanja o »trajnem sporazumu«, ki je bil baje dosežen v Jalti.

Listi živahno komentirajo neko izjavo lorda Templewooda, kakor je novi naslov sira Samuela Hoareja. V izjavi vidijo nov dokaz popolne angleške nemoči napram sovjetom. Ker tudi v angleški javnosti z bojaznijo opazujejo naraščajoče komunistično hujskanje po Evropi, se je lord Templewood povzpel do trditve, da je evropski zmed kriva — Nemčija, ki ima, kakor je dobesedno izjavil »peklenski načrt, da bi pahnila vso Evropo v brezno zmede ter s tem ustvarila mnenje, da je edina rešitev v narodnem socializmu.«

Kljub znani rezerviranosti označujejo švicarski listi to izjavo kot cinično ter opozarjajo, da so pod nemško zasedbo povsod v Evropi vladale urejene razmere in da sta zmede zanesli med narode šele sovjetska in angloameriška okupacija. Pri tem ugotavljajo, da so Angloameričani namesto »svobode pred bedo«, ki so jo tako svečano obetali narodom v atlantski listini, prinesli vprav bedo in lakoto. Z brezobzirnim vojevanjem so oropali milijone prebivalcev križem Evrope njihovih domov in njihovega imetja, obljubljenih podpor z živili in obleko pa od nikoder ni. Na ta način Angloameričani sami ustvarjajo ugodna tla za boljševiško agitacijo. Templewoodove izjave so zato le slabičevski poskus odvrniti pozornost sveta od lastne angloameriške krivde.

Dokaz slabosti in bojazljivosti angleške politike, kadar gre za odnošaje do sovjetov, je tudi izjava, ki jo je podal zunanji minister Eden v sredo v spodnji zbornici glede Rumunije. Brez pridržka je odobril moskovsko postopanje in pristavil, da je bila angleška vlada od sovjetske sproti informirana o razvoju v Rumuniji. Na pritožbe, da sovjetske oblasti preprečujejo angleškim novinarjem vsako objektivno poročanje iz Rumunije, Bolgarije in Srbije, je Eden odgovoril, da mu o tem sicer ni ničesar znanega, da pa je treba razumeti, ako sovjeti iz vojaških razlogov stroglo cenzurirajo poročila iz dežel, ki tvorijo zaledje njihovih bojnih črt.

»Čas je, da se iz grozotnih izkušenj nekaj naučimo!«

Madrid, 15. marca. Znani španski duhovnik Felix Garcia zahteva v nekem članku španskega lista »ABC«, da je treba zavzeti jasno stališče napram boljševizmu. V tem pogledu bi ne smelo biti nobenega polovičarstva, kajti vsaka slabost in vsako pomanjkanje notranje strnjenosti izkoristi sovražnik za ojačenje svoje aktivnosti. Razvoj na Grškem, v Rumuniji, Italiji, Poljski in Srbiji je grozotna resničnost, ki mora zadnjemu dvomljivcu odpreti oči.

Španski duhovnik zaključuje z besedami: »Boljševizem je potencirana zloba, sovraštvo in barbarstvo. Z njim ni mogoče niti posredno niti neposredno sodelovanje. Vse drugo bi bila igra z ognjem. Čas je že, da se iz grozotnih izkušenj nekaj naučimo.«

Hujskajoča sovjetska gonja proti Vatikanu

Milan, 16. marca. Komunistična italijanska radijska postaja, ki oddaja iz Moskve, nadaljuje sedaj vsak dan svojo hujskajočo gonjo proti Vatikanu. Postaja je objavila očividno ponarejeno pismo skupine katoliških profesorjev z vseučilišča v Paviji, ki baje zahtevajo na temelju govoric, da se pobegli bivši šef generalnega štaba Roatta vkljub uradnemu demantiju skriva v Vatikanu, sestavo mednarodnega odbora, ki bi se na mestu samem, to je na vatikanskem področju, prepričal o stvari. To pismo, ki ga razširja samo italijanska radijska postaja v Moskvi, smatrajo za izredno sumljivo in ga doslej res še z nobene strani niso potrdili. Vatikan o tem novem napadu in poizkusu moskovske radijske postaje, da bi povzročila mednarodno preiskavo na tleh vatikanske države, še ni zavzel stališča.

Kmečki nemiri v Bolgariji

Stockholm, 15. marca. »United Press« javlja iz Ankare, da poročajo potniki, ki so prišli davi iz Sofije, o nemirih, kateri so nastali kot posledica sedaj uvedenih agrarnih reform. V krajih, kjer so ustanovili kooperativne zajednice, slične sovjetskim »kolhozom«, je prišlo do spopadov med vaškim prebivalstvom in milico. Na obeh straneh je bilo več oseb mrtvih in ranjenih.

Finske volitve

Stockholm, 15. marca. Začasni rezultat finskih parlamentarnih volitev bo znan verjetno šele v torek 20. marca, tako poroča »Stockholm Tidningen« iz Helsinkov. Končni rezultat volikev bo zavleklo pošiljanje velikih količin volilnih listkov evakuirancem. Volitvam bo sledila izpremenba vlade. Verjetno bo Paasikivi šel nove vlade. Stari parlament se bo sestal 5. aprila, novi pa v soboto 7. aprila. V tednu, ki se bo pričel 9. aprila, bo verjetno že objavljena sestava nove vlade.

Ženeva, 15. marca. Po vesti »Daily Worker« so izmed tisočev zasužnjenih stanovanj, ki naj bi jih napravili v Londonu januarja meseca, dejansko zgradili samo tri. Britanski delovni minister je priznal to presenetljivo dejstvo pri odgovoru na prvi kritični ogenj vprašanj laburističnih poslancev iz londonskih vzhodnih okrajev.

Nova klofuta savojskim izdajalcem

Milan, 16. marca. Rimska radio javlja, da londonska vlada ne priznava zastopniku Bonomijeve vlade v Londonu Carandiniju formalnega značaja italijanskega veleposlanika, dokler ne bo sklenjena uradna mirovna pogodba med Veliko Britanijo in Italijo ali pa se ne bo končala konferenca v San Franciscu. Londonska vlada je izjavila, da v sedanjih okoliščinah ne more biti govora o vzpostavitvi normalnih diplomatskih odnosov med obema državama. Zato niso mogli priznati Carandiniju veleposlaniškega položaja.

Aufruf!

An alle Einwohner in Laibach

Zur schnellsten Durchführung der PÖLL-Aktion ordne ich an:

1. Alle männlichen Personen im Alter von 16 bis 60 Jahren und alle ledigen weiblichen Personen im Alter von 16 bis 45 Jahren, sowie alle nach Laibach Zugezogenen der vorgenannten Jahrgänge haben sich zu melden.

Die Meldelokale und die Zeit der Meldung werden in der Tagespresse bekannt gegeben.

Ausgenommen von der Meldepflicht sind nur die bereits im Stellungsbau beschäftigten Personen und Uniformträger mit rechtsgültigem Ausweis.

Auch die Personen, welche schon im Stellungsbau gearbeitet haben und wieder entpflichtet worden sind, haben sich erneut zu melden (auch staatliche Beamte).

Alle Personen haben eine Bescheinigung ihres derzeitigen Arbeitsgebers über ihre jetzige Beschäftigung und Familienstand mitzubringen.

2. In den Meldelokalen erhält jeder Aufgerufene eine Ausweiskarte.

Diejenigen Personen, welche für den Pionirdienst in Frage kommen, haben zu den von der Kommission festgesetzten Terminen pünktlich zur Arbeitsleistung zu erscheinen.

3. Alle im Stellungsbau beschäftigten Personen erhalten Tariflohn. Ausserdem werden Tagesprämien bis 50.— Lire pro Tag ausgezahlt. Lebensmittel- und Zigarettengutscheine werden wie bisher verabfolgt.

4. Alle im Stellungsbau beschäftigten Personen sind gegen Krankheit und Unfall versichert. Die Versicherungsbeiträge werden ausser den Löhnen durch PÖLL gezahlt.

5. Ich mache es zur Pflicht eines jeden Einzelnen, diesem Aufruf Folge zu leisten.

Gegen jeden Pflichtsäumigen werde ich strengste Strafmassnahmen ergreifen.

Nach Ablauf der Meldetage werde ich in allen Stadtbezirken Kontrollen durchführen lassen.

Wer sich nicht gemeldet hat und nicht im Besitze der vorgenannten Ausweiskarte ist, erhält keine Lebensmittelkarten, keine Bezugscheine für Verbrauchsgüter, keine Passier- und Durchlasscheine, wird von jeder Betreuung ausgeschlossen und hat mit schärfsten Strafen zu rechnen.

SS-Obergruppenführer
gez.: RÖSENER
General d. Waffen-SS u. Polizei

Poziv!

Vsem prebivalcem Ljubljane

Zaradi čim hitrejše izvedbe PÖLL-Aktion odrejam:

1. Vse moške osebe v starosti od 16 do 60 let in vse samske ženske osebe v starosti od 16 do 45 let, kakor tudi vse osebe teh letnikov, ki so se priselile v Ljubljano, se morajo javiti.

Kje in kdaj se je treba javiti, bo razglašeno v dnevnem časopisju.

Niso dolžne se javiti samo tiste osebe, ki so že zaposlene pri utrjevalnih delih, in osebe v uniformah s pravnoveljavnimi izkazi.

Tudi osebe, ki so že delale pri utrjevalnih delih in so tega dela oproščene, se morajo nanovo javiti (tudi javni nameščenci).

Vse osebe morajo prinesti s seboj potrdilo svojega sedanjega delodajalca o sedanji zaposlitvi in svojem družinskem stanju.

2. V zglaševališču dobi vsak pozvanec izkaznico.

Tiste osebe, ki pridejo v poštev za pionirsko delo, se morajo točno v času, ki ga komisija določi, javiti na delo.

3. Vse pri utrjevalnih delih zaposlene osebe bodo plačane po tarifi.

Razen tega se bodo plačevale dnevne nagrade v višini do 50 lir na dan.

Živilske in cigaretne nakaznice se bodo izdajale, kakor doslej.

4. Vse pri utrjevalnih delih zaposlene osebe so zavarovane za primer bolezni in nezgode. Zavarovalninske prispevke bo poleg mezd plačeval PÖLL.

5. Dolžnost slehernega posameznika je, odzvati se temu pozivu.

Proti vsakomur, ki bi tega ne storil, bom izdal najstrožje kazenske ukrepe.

Po preteku roka, določenega za prijavo, bom dal v vseh mestnih okrajih izvršiti kontrolo.

Kdor se ni javil in ne bo imel pri sebi gori omenjene izkaznice, ne bo dobil nobene živežne nakaznice, ne nakaznice za kakršno koli blago, tudi ne nikakršnih propustnic, bo izključen od sleherne oskrbe in mora računati z najstrožjimi kaznimi.

SS-Obergruppenführer
gez.: RÖSENER
General d. Waffen-SS u. Polizei

Iz Ljubljane

u— **Novi grobovi.** Po dolgi bolezni je umrla ga. Marija Kuga. Pogreb bo v soboto ob pol 18 iz kapele sv. Marije na Žalah k Sv. Križu. — Preminil je uslužbenec državnih železnic v pok. g. Franc Germek. Na zadnji poti ga bodo spremili v soboto ob 10 iz kapele sv. Jakoba na Žalah k Sv. Križu. — Za vedno je zapustil svojce posestnik g. Ivan Varoga. Pogreb bo v soboto ob 9. iz kapele sv. Janeza k Sv. Križu. — Umrl je inž. Andrej Stoka. K večnemu počitku ga bodo spremili v soboto ob 16.30 iz kapele sv. Nikolaja na Žalah k Sv. Križu. — Preminil je g. Janko Finžgar. Na zadnji poti ga bodo spremili v nedeljo ob tri četrt na 9 z žal k Sv. Križu. — Pokojnim naj bo ohranjen blag spomin, njihovim svojcem pa izrekamo naše iskreno sožalje!

u— **»Teršinc jubilej.** Danes praznuje 70 letnico gospodična Jožefa Prepeluh, sestra znanega slovenskega publicista g. Albina Prepeluha. Stara gospodična je znana zaradi svoje dobrote v širokem krogu znancev pod imenom »teta«. Vsa leta je živela pri svojem bratu, po njegovi smrti pa z njegovo družino. Kljub lepi starosti je »teta« kar trdnega zdravja. Nobeno slabo vreme je ne more ovirati, da bi ne vršila nežteto dnevnih opravkov. K njenemu življenjskemu prazniku ji z mnogimi znanci tudi mi iskreno čestitamo.

u— **Glavno plinsko pipo v kleti zaprajte ob alarmu!** Če bi se od bombe zadeta hiša podrla, bi bili pretrgani tudi hišni plinski vodi. Plin bi uhajal, pod ruševinami pokopani bi se zastrupili, če ne bi bila zaprta pipa na glavnem cevovodu, ki dovaja plin v hiše. Zato takoj ob danem znaku alarma zaprite vse pipice za plin in pa glavno pipo. Če bi bil dan znak za alarm med redno oddajo plina, bo plinarna takoj ob danem znaku, da je nevarnost zračnih napadov minila, spet odprla plin za tako dolgo kot je bil zaprt, da si bodo stranke lahko skuhale kosilo.

u— **Butarice na trgu.** Na Cankarjevem nabrežju so začele prodajalke cvetja prodajati tudi že butarice za cvetno nedeljo. Blaga je malo, ker je prišlo na trg le iz mestnih ter obrobnih področij, okolica mesta se namreč zaradi drugih del ne more baviti z izdelovanjem butaric.

u— **Nakazila za saharin.** Diabetiki, ki še nimajo nakazil za saharin, naj predlože Lekarnarski zbornici, Uradu za preskrbo in razdeljevanje zdravil, Ulica 3. maja 10-I, najkasneje do 24. t. m. bodisi bolniško dodatno nakazilo z diagnozo št. 13, ki so ga prejemali za mesec marec od Preskrbovalnega urada Mestnega županstva, bodisi kontrolno karto o pregledu, izstavljeno od Javne diabetične ambulance Splošne bolnišnice v Ljubljani ali pa tozadevni krvni izvid Higienskega zavoda, ozir. sanatorija Leonišče (prim. dr. Meršol). — Uradne ure za stranke: od 9. do 12.

u— **Prodaja piva prenehala.** Kakor nas obvešča pivovarna Union, je razprodala zadnjo količino piva, zaradi česar je prenehala vsa nadaljnja prodaja piva. Istočasno opozarja pivovarna one odjemalce, ki so prejeli pivo v zadnjem času in bi ga morda hoteli hraniti za poznejši čas, da je pivo po svoji naravi lahko pokvarljiva pijača, zaradi česar je potrebno, da ga ne hranijo dalje, temveč hitro porabijo, da se jim ne bi pokvarilo.

u— **Za oškodovance po bombnem napadu** so darovali: Socialni pomoči neimenovan 10.000 lir, tvrdka Ivan Jelačin 20.000 lir, Irma Stupica 1000 lir, nadporočnik Stane Bitenc 1000 lir, Ivan Božič 1000 lir, družina Predikaka 300 lir namesto venca na grob Draga Besova, uslužbenci Avtomontaže 3830 lir v počastitev spomina Viktorja Logarja, Anica Škufca 1000 lir v počastitev spomina Ive Žerjav, Slavica Borštnarjeva 1000 lir, Joško Medved 1000 lir v počastitev spomina Karle in Mente Kanc, neimenovana 2000 lir, tvrdka Golob & Comp. 10.000 lir, tvrdka A. Janežič 10.000 lir, tvrdka Salus 10.000 lir, neimenovana 500 lir, Marko Bernot 1000 lir, rodbina dr. Furlana 600 lir, Anton Mavrič 1000 lir, neimenovana 500 lir, Avgust Alič 500 lir, Frac Paulin 1000 lir, Joško in Anica Šmuc 1000 lir namesto venca na grob ge Silve Modic, Francka Alič 200 lir namesto cvetja na grob Hede Dobsic, Ivanka in Avgust Kanc iz Podsmreke 500 lir namesto venca na grob pok. ge. Karle in gdč. Mente Kančeve; Fran Kodela v isti namen 1000 lir, sindikat lesnih trgovcev po svojem predsedniku Škrbcu Franju 5000 lir, Avtomontaža namesto venca na grob pok. g. Logarja Viktorja 2000 lir, Franc Vinšek 150 lir, vodstvo tovarne »Adria« v Ljubljani 3000 lir, Miha Vodnik namesto venca na grob pok. g. dr. F. Marinča in žene 500 lir, družina Čuček-Kleinmayer 300 lir, namesto cvetja na grob Karle in Mente Kanc, odjemalci z Žabjaka v spomin pok. Angele Oven 500 lir n Luka Brgant 300 lir; za trnovske oškodovance Peter in Vali Pavšič 2000 lir v počastitev spomina dr. Kančevih in Angele Oven; za sirote po pokojnem Jelševarju Marija Cedilnik 250 lir namesto venca na grob Markičevih, Julka Žilih 500 lir v počastitev spomina Valentina Čopa in Romčevič Nikola 2000 lir, za siromašne oškodovance rodbina Ivana Ogorelca 1000 lir namesto venca na grob Ive Žerjav in Valentina Čopa, Ruža Kušej 200 lir v počastitev spomina Valentina Čopa in lekarnar Bakarčič 2000 lir v počastitev spomina Rudolfa Ramorja. Mestnemu županstvu je kleparski mojster Lojze Smerkolj nakazal 1000 lir, Rdečemu križu pa v počastitev spomina Ika Logarja dr. Franc Kaiser 200 lir, Vili Jerančič 300 lir, Elko Lukič 300 lir, Heri Kaiser 500 lir in Robert Kaiser za oslepele sirote iz Notre Dame 300 lir.

Izšla je nova »Dobra knjiga«

V zbirki **Dobra knjiga** je pravkar izšlo novo, težko pričakovano izvirno slovensko delo, roman **L. Zupanca** »Mlini stoje...« Pisatelj je s svojim obsežnim, s skrbjo in ljubeznijo spisanim delom segel v kmečko življenje Bele Krajine. Poleg mikavne ljubezenske zgodbe je obdelal pogubne razprtije, ki so nastajale v kmečki soseski zaradi osebne častihlepnosti in strankarskih vplivov. Zupančev roman je poln zdravega domačega duha in bo že kot delo temeljitega poznavalca Bele Krajine in simpatičnega pisatelja vzbudil široko pozornost in živo zanimanje. **Naročniki lahko dvignejo knjigo v naši upravi, tistim pa, ki jo prejemajo po dostavljalcih, se bo začela nemudoma dostavljati.**

u— **Pasjo takso** morajo lastniki psov po razglasu mestnega županstva, ki je veljal po vsem mestu, plačati najkasneje do konca aprila. Psi so uvrščeni v dve kategoriji. Za pse čuvaje znaša občinska taksa za letošnje leto 25 lir, za vsakega drugega psa pa 100 lir.

u— **Zavod za upravo imovine upornikov se je preselil** iz Hranilnice Ljubljanske pokrajine v Delavsko zbornico, Miklošičeva cesta 22 a-II.

u— **Učite se strojepisja, vsakomur potrebno!** Novi eno-, dvo-, trimesečni tečaji pričenjajo 19., 20., 21. marca. Pouk dopoldne, popoldne in zvečer po želji. Ure dogovorno! Informacije: **Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska cesta št. 15.**

S Koroškega

Delovno zborovanje v Celovcu. Koroški Gauleiter dr. Rainer je pred kratkim sklical sestanek za vse okrožne voditelje svojega področja. Sestanka so se udeležili tudi uradniki strankinega štaba. Na zborovanju so obravnavali tekoča vprašanja s posebnim ozirom na zadnji Führerjev poziv za strnitev vseh sil. Dr. Rainer je zlasti naglašal naloge, ki jih ima stranka v sedanjih trenutkih. Treba je napeti vse moči, da bo zmaga zagotovljena.

Spominski dan Junakov je bil proslavljen tudi v Celovcu. Preteklo nedeljo dopoldne so na dvorišču deželnega dvorca polagali vence in ob tej priliki je pred zbranimi vojaki, ljudsko vojsko, Hitlerjevo mladino in svojci padlih izpregovoril vitez železnega križa general Noeldechen.

S Štajerskega

Sprejem Spodnještajercev v stranko. Okrožni vodja Svoboda je pred kratkim izročil večjemu številu spodnještajerskih rojakov iz Brežic in okolice listine o sprejemu v stranko. Pri tem je imel na nove člane nagovor, v katerem je krepko podprl vero v Führerja in nemško zmago.

Delovno zborovanje v Brežicah so imeli zadnjo soboto meseca februarja. Zborovanje so sklicali krajevni voditelji, ki so povabili na sestanek vse podrejene funkcionarje. Ti so bili na sestanku poučeni o političnem položaju, nato pa so jim bile sporočene smernice za delo v bližnji bodočnosti.

V Ptuju je bil pred kratkim tečaj o zdravstveni službi in prvi pomoči. Udeležence tečaja, 18 deklet iz ptujskega okrožja, so prejele na tem tečaju pouk v anatomiji in napotke, kako je treba ljudem pomagati pri obolenjih, ranah in poškodbah. Dekleta, ki so absolvirala tečaj, bodo v kratkem dovršila še praktičen tečaj v okoliških občinah.

Odstranite mlečna stekla pri svetilkah

Po izvršilnih določbah v omejitvi potrošnje električnega toka, se sme v zasebnih stanovanjih v kateremkoli prostoru rabiti samo po ena žarnica z največ 40 vati. Mnogi, ki so vajeni razkošne razsvetljave z velikimi lestenci, se ne morejo prav sprijazniti s to določbo, češ da pri taki razsvetljavi ni mogoče ne delati, ne čitati. To gotovo drži, če je lestenec urejen tako, da razsvetljuje prostor posredno in če mora svetloba skozi debela mlečna stekla. Temu pa je lahko odpomoč. Treba je le odstraniti mlečno steklo, ki absorbira mnogo svetlobe in razsvetljavo urediti tako, da bo delovni prostor neposredno razsvetljen. Le poskusite, pa se boste prepričali, da zadostuje tudi 40 vatna žarnica. Potem ne boste imeli več težav v boju s POTRATO.

Obvestila „PREVODA“

PRODAJA MESA

V soboto 17. t. m. oddajamo 10 dkg govedine v Ljubljani na odrezka št. 32 in 31 Mar.« marčeve nakaznice MPA, na Ježici in v Polju pa na odrezka št. 38 in 37 »Mar.«.

NAKAZILA MLEKA ZA OSEBE 60—65 IN ZA MLADINO DO 9 LET

Osebe med 60 in 65 letom naj dvignejo »Starostne karte«, mladina do 9. leta pa »Nakazila za mleko« v spodaj navedenih mlekarnah takole:

20. t. m. Babič, Bonča, Doberlet, Furlan, Jurkovič, Kopljenik, Korošec, Plahuta;

21. t. m.: Jerman, Kovačič A., Kugovnik, Leskovic, Lupinc, Rančigaj, Turk, Vokač;

22. t. m.: Levka, Medved, Pečar, Samec, Valjavec, Vovk, Vrh, Žorž in

23. t. m. Slanič, Vidic.

Da bo mogoče vsakomur pravočasno dvigniti nakazilo v mlekarni, se bo razdeljevanje vršilo v navedenih dneh od 7. do 11. in od 3. do 6. ure. Kdor nakazila v mlekarni ne bi dobil, ga naj dvigne naslednje dni v tednu v Maistrovi ulici 10 med 7. in 10. uro. Zavodi in upravičenci, ki jim nakazila potečejo koncem marca, naj jih obnove prve dni velikega tedna.

Mlekarne, ki dele mleko za osebe nad 75 let, naj dvignejo nakazila za te v Maistrovi 10 v sredo 21. t. m.

NOVE POSLOVNE URE

za stranke na vseh odsekih »Prevoda« so od 7. do 10., ob sobotah od 7. do 11. ure.

BELEŽNICA

KOLEDAR

Sobota, 17. marca: Jerica.

DEŽURNE LEKARNE

Mr. Leustek, Resljeva 1; Mr. Bahovec, Kongresni trg 12; Mr. Komotar, Tržaška cesta - Vič.

Zatemnitev od 18.55 do 6.05.

DRŽAVNO GLEDALIŠČE

OPERNO GLEDALIŠČE

Sobota, 17. marca, ob 17.30: **Pygmalion.** (Bernard Shaw). Red Sobota.

Nedelja, 17. marca, ob 17: **Stara pesem.** (Viktor Parma) in Šeherezada. (N. Rimsky-Korsakow). Izven. Cene od 60 lir navzdol.

Ponedeljek, 19. marca, ob 17: **Gösta Berling.** (Selma Lagerlöf-Božena Begovič). Izven. Cene od 40 lir navzdol.

Iz Kočevja

Smrt blage žene. V sredo 28. februarja je po kratki bolezni za vedno prenehalo biti blago srce ge. Zofije Drolc, doma iz Laškega. Rajno so pokopali dne 1. marca na kočevskem pokopališču.

V Škocjanu pri Mokronogu je 28. februarja preminul pregledник finančne kontrole v pokoju g. Hinko Tomažič. Pokopan je bil na tamošnjem pokopališču dne 2. marca.

Bert Oehlmann: **20**

NE SAMO ZA ZLATO

Roman

»Želeli ste govoriti z menoj?«

»Da, v stvari, ki se je zgodila pred dvaindvajsetimi leti,« je Baray prikimal. »Hvaležen bi vam bil, če bi mi hoteli pomagati.«

Cornish je obiskovalca pazljivo pogledal. Potem je vrgel oči na karto, ki mu jo je bil Baray poslal po služkinji.

»Nemec ste?«

»Da, Mr. Cornish.«

»Pa govorite angleščino kakor rojen Anglež.«

»Ker sem več let obiskoval v Londonu šolo. Moj stric je draguljar Baray, Bondstreet 18.«

Cornish je poznal stričevo trgovino in je z očitno prijaznejšim obrazom povabil Baraya, naj sede.

»V stvari, ki se je zgodila pred dvaindvajsetimi leti?« Cornish se je nasmehnil.

»Tako je.« Tudi Baray se je nasmehnil. »Vi, Mr. Cornish, ste bili takrat prvi častnik na pomožni križarki ‚Blackwater', kaj ne?«

»Odkod veste?«

»Vsak lahko čita v spiskih posadk. Razen tega je ‚Sunday Post' z dne 30. avgusta 1916 objavila sliko križarke ‚Blackwater' in njene posadke.«

»Dobro ste poučeni.«

»Takoj boste videli, zakaj me križarka ‚Blackwater' tako živa zanima. Ta križarka je dne 16. marca 1916 potopila na Južnem morju nemški parnik z imenom ‚Frankental'. Domnevam, da je bil na tem parniku tudi moj oče. Nikoli več nismo nič slišali o njem. Razumeli boste, da se sin zanima za to ladijsko nesrečo.«

Da, Mr. Cornish je to seveda razumel.

»Vaš oče je bil na tistem parniku? Vidite, kako tragično je življenje. Takrat smo mislili vsi samo na to, kako bi pokončali drug drugega.«

»Torej se še spominjate potopitve?«

»Seveda. Samo tega ne morem reči, ali je bilo točno šestnajstega marca, vsaj izpod pazduhe ne. Drugače pa — — o, take reči ni lahko pozabiti.

Baray je prešel v napad. Cornisheve naslednje besede so morale pokazati, ali je bil dozdevni »Frankental« res »Mihael« ali ne.

»Mr. Cornish, preden vas naprosim, da mi opišete potek te tragedije, bi vam rad zadal neko drugo vprašanje. Se morda še spominjate ladje same, kakšna je bila na oko?«

Cornish se je nekoliko zavzel.

»Kakšna je bila na oko? Kako to mislite?« Nato pa ni počakal odgovora, temveč je položil roko na čelo in se napeto zamislil. »Potrpite malce — — da, svojih štiri tisoč ton je utegnila imeti — — pogleskana je bila srebrnosivo — — dimnik je bil nenavadno dolg — —«

Za nekaj sekund je Barayu srce zastalo.

»Mihael« je imel v resnici nenavadno dolg dimnik!

»In ime — — ime, Mr. Cornish, ali ste ga mogli dobro razločiti — — ime »Frankental?«

»Ne, to je bilo nemogoče. Vreme je bilo strašno.«

»Ali — — kako morete potem vedeti, da je — —«

»To smo zvedeli od enega izmed rešencev.«

Barayu se je zazdelo, da ni dobro slišal.

»Enega izmed rešencev? Torej je bilo kaj ljudi s ‚Frankentala' rešenih?«

»Mar niste vedeli?«

Oddajniška skupina Jadransko Primorje

RADIO LJUBLJANA

SOBOTA, 17. MARCA:

7.00—7.10: Poročila v nemščini. 7.10—8.00: Jutranji koncert. Vmes od 7.30—7.40: Poročila v slovenščini. 9.00—9.10: Poročila v nemščini. 12.00—14.00: Napoved sporeda, nato glasba za premor. Vmes od 12.50—12.45: Poročila v nemščini; poročilo o položaju in poročila v slovenščini. 14.00—14.10: Poročila v nemščini. Operetni zvoki — Radijski orkester vodi D. M. Šijanec, sodelujeta sopranistka Janja Baukart-Strle in tenorist Anton Koren. 15.00—17.00: Osrednji nemški spored. 17.00—17.15: Poročila v nemščini in slovenščini. 17.15—18.00: Osrednji nemški spored. 18.00—18.30: Osrednji nemški spored. 18.30—18.45: Glasbena medigra. 18.45—19.00: Gospodinjsko predavanje — Ing. Nerina Albin: Nasveti gospodinjam. 19.00—19.30: Pantje na vasi. 19.30—19.45: Poročila v slovenščini. 19.45—20.00: Aktualno predavanje — govori Hans Fritz che. 20.00—20.15: Poročila v nemščini. 20.15—22.00: Osrednji nemški spored. 22.00—22.15: Poročila v nemščini in napoved sporeda. 22.15—24.00: Glasba za konec tedna (prenos).

SPORT

TURNIR NA ZELENIH MIZAH

Od danes do ponedeljka v frančiškanski dvorani

Kakor smo javnost že opozorili z včerajšnjo objavo v tej rubriki, bo od danes dalje do ponedeljka zvečer v Frančiškanski dvorani tekel velik table-teniški turnir, ki ga prireja SK Korotan v proslavo 15-letnice klubovega obstoja in 10-letnega delovanja njegove marljive table-teniške sekcije.

Od zadnjega turnirja na zelenih mizah, ki ni potekel v znamenju najlepše sloge med glavnimi domačimi tekmeci v tej sportni panogi, je minilo več ko dva meseca in označje med obema taboroma se je med tem razčistilo. Sedaj posluje v table-tenisu poseben medklubski odbor, ki je pristal na določila sedaj razpisanega turnirja in bo zastavil potrebni vpliv za njegov brezhibni potek. Tako ozadje daje prireditvi tudi vnanje mnogo resnejše obeležje.

Kakor nas obveščajo prireditelji, je na turnirju z gotovostjo računati na vse kolikor toliko znane zastopnike te igre z žogo, predvsem seveda na popolno garnituro prirediteljevih igralcev. Z velikim veseljem so vabilo sprejeli tudi Hermežani, ni pa izključeno, da bo borbeno ozračje dvignila še navzočnost močnega zastopstva dobrih Jeseničanov. Na sporedu bodo tekmovanja v devetih različnih skupinah in drobnih sportnih dogodkov bo torej v dveh dnevih in pol več ko preveč.

Turnir se začne popoldne ob 16., vendar ni sklenjeno dokončno, s katero točko tekmovanja. Dvorana je za večji obisk pripravljena; pridite in videli boste, da je na sportnih tleh zmerom vroče, pa čepnav gre samo za točke z malo žogico!

Umrli so nam naš ljubljeni oče, tast in ded, gospod

SAJEVIC IVAN

posestnik in čebelar

v častitljivi starosti 94 let v Stari vasi pri Postojni.

Pokopali jih bomo na farnem pokopališču.

Ljubljana, Stara vas, dne 16. marca 1945.

Žalujoče rodbine: Sajevic in Likovi ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA. Vsem, ki ste ob bridki izgubi našega nepozabnega,

IKOTA
abs. ing.

z nami sočustvovali, ga spremili na njegovi zadnji poti, se iskreno zahvaljujemo.

Maša zadušnica se bo darovala v sredo, 21. t. m. ob 8. uri v frančiškanski cerkvi.

Logarjevi.

ZAHVALA. Vsem, ki so na zadnji poti spremili mojega soproga

TOMAŽIČA HINKA
pregled. fin. kontr. v pok.,

se toplo zahvaljujem.

Škocjan pri Mokronogu, 15. marca 1945.

Tomažič Fani, soproga.

Za uredništvo: Milan Zadnek — Za izdajatelja: Stanko Virant — Za Narodno tiskarno: Fran Jeran — Za inseratni del: Ljubomir Volčič

MALI OGLASI

Službe išče

* BRIVSKI pomočnik, dober in biter, sprejme stalno mesto. Ženj. ponudbe z navedbo zaslužka Jutru pod »Dogovor«. 5825-1

* GOSPODINJSKA pomočnica, vajena kuhanja, išče službo. Ponudbe Jutru pod »Pomočnica«. 5870-1

Službo dobi

* PRODAJALKO sprejmem v urgovino z mešanim blagom. Vsa oskrba v hiši. Naslov v Jutru. 5798-1a

* VAJENKO in živilsko pomočnico sprejmem. Naslov v Jutru. 5828-1a

* FRIZERKO sprejmem takoj ali pozneje. Salon Podkrajšek, Sv. Petra cesta 12. 5894-1a

Prodam

LIMONO V ČAJU dobro nadomestča limonin ekstrakt Citrol. Stekleničko prinesite s seboj. Drogerija Anton Kanc, Židovska ul. 1. 5038-6

BLAGO, svetlosivo, prodam. Naslov v Jutru. 5881-6

UMIVALNIK, železen, železno posteljo in žičnati vložek prodam. Naslov v Jutru. 5975-6

KOSTUM, nov, siv, damski, za srednjevisoko postavo, damske rdeče čevlje, nekaj metrov belega popelina in rjavo volneno blago za damski plašč prodam. Šalaj, Verdijeva 8, prizemlje. 5974-6

ŠIV. STROJ »Singer«, pogrezljiv, okrogel čolniček, 4 predali, malo rabljen, prodam, deloma zamenjam. Naslov v Jutru. 5984-6

PRIKOLICO za bicikel prodam ali zamenjam. Robbova 21. 5961-6

SLUŠALKE in detektor prodam ali zamenjam. Robbova 21. 5960-6

POSTELJICO, otroško, železno, z žimnico, prodam. Naslov v Jutru. 5969-6

KOSTUM, damski, temnomoder, iz predvojnega blaga, za srednjevisoko postavo, prodam. Ponudbe Jutru pod »Prilika«. 5942-6

SERVIS, japonski, čajni in mocca, za 6 oseb, prodam. Naslov v Jutru. 5939-6

ODEJO, veliko, svetlosivo, iz surove volne, prodam. Naslov v Jutru. 5938-6

MIZO, risalno, zložljivo, 1.80×0.76 m, prodam. Tivoli, Pod turnom 4/I, soba 6. 5936-6

ČEVLJE, moške, nove, nizke, št. 43, boksaste, močne, iz predvojnega blaga, prodam ali zamenjam. Žg. Šiška, Pod hribom 9. 5952-6

PLAŠČ, krznen, črn, poceni prodam ali zamenjam. Naslov v Jutru. 5947-6

ČEVLJE, smučarske, in gojzerje št. 43—44, ugodno prodam ali zamenjam. Naslov v Jutru. 5946-6

KOLO, skoraj novo, moško, športno, svetle barve, proda mehanik Ambrož, Dunajska 71. 5912-6

POSTELJO s posteljno omarico prodam. Naslov v Jutru. 5910-6

OBLEKO, belo, obhajilno, za 9 letno deklico, prodam. Naslov v Jutru. 5920-6

GOJZERJE, moške, dobro ohranjene, prodam ali zamenjam. Naslov v Jutru. 5918-6

KOSTUM, damski, prodam ali zamenjam, kozarce za vkuhavanje ter 5 kg žime prodam. Naslov v Jutru. 5953-6

KOLESJ, damsko in moško, brez gum, v zelo dobrem stanju, proda mehanik Ambrož, Dunajska 71. 5913-6

ČEVLJE, moške, št. 44, prodam. Naslov v Jutru. 5923-6

OBLEKO, novo, iz predvojnega blaga, salonsko, za srednjevisoko postavo, veliko zložljivo železno posteljo, ogledalo in belo omaro za obleko prodam ali zamenjam. Naslov v Jutru. 5900-6

SLIKE, Vavpotičeve, pokrajinske, prodam. Ogled od 8 do 10. Naslov v Jutru. 5766-6

OBLEKO, moško, popolnoma novo, za večjo postavo, prodam. Prodam tudi 5 m »antunge blaga za damsko obleko. Iz prijaznosti na ogled v trgovini Pevec, Medvedova ulica 8. 5767-6

VRTNICE, boljše vrste, 5—6 letne, prodam. Zaloška cesta 8. 5902-6

KOSTUM, damski, iz predvojnega volnenega blaga, čisto nov, rjav, prodam. Ogled od 8. do 10. ure. Rebec, Aljaževa 8. 5860-6

KAUČ, nov, polnjen z žimo, prodam. Ogled po 17. uri. Naslov v Jutru. 5844-6

DREVESA, žlahtna, ribes, vinske trte, vrtnice, ovijalke, lepotično grmičje, prodajam. Vrtnar. Pod hribom 40, Zg. Šiška. 5899-6

BLAGO, športno, za moško obleko ali damski kostum, zamenjam ali prodam. Celovška cesta 49/I. 5898-6

HARMONIKO, kromatično z 80 basi, skoraj novo, prodam. Naslov v Jutru. 5897-6

BLAGO, drap barve, za ženski ali otroški plašč, prodam. Naslov v Jutru. 5896-6

INLET za pernice in blazine, prvovrstno blago, prodam ali zamenjam za protivrednost. Naslov v Jutru. 2895-6

ŠKORNJE št. 40—41 ugodno prodam. Naslov v Jutru. 5887-6

BROKAT za pohištvo, 2½ metra, predvojni, prodam. Naslov v Jutru. 5886-6

ČEVLJE, skoraj nove, nizke, damske, št. 38, prodam. Medvedova 22/I, levo. 5883-6

SODE, pločevinaste, rabljene, po 180 do 200 kg, več komadov, prodam. Ponudbe Jutru pod »Sodi«. 5890-6

SUKNJIČ, mornarski, za 8—10 letnega in fotoaparat Kodak prodam ali zamenjam. Zg. Šiška, Pod hribom 5. 5768-6

Kupim

V KOM. PRODAJO sprejema vsakovrstne boljše predmete Parfumerija Venus, palača Bata. 5629-7

ZNAMKE kompl zbirko ali posamezne partije kupim. Ponudbe Jutru pod »Znamke« 5228-7

ZNAMKE posamezne, Pen-klub, rabljene ali nerabljene, dobrodelne serije, bivše jug. in vse znamke evropskih držav, posamezne serije ali cele zbirke, kupim. Ponudbe Jutru pod »Kompletna serija«. 5522-7

KUPIM: nove in nošene lisičje, kunje in dehorjeve boe, usnjene kovčke, aktovke, žoge z dušo in jermena, žimo in ščetine, stare pile in rašpije, polhove kože, lisičje, mačje in druge z belo dlako. D. Zdravič, Ljubljana, Stari trg 30. 4733-7

LJUBLJ. ZVON tudi posamezne letnike in mesečnike, kupim. Ponudbe Jutru pod »Lj. Zvon«. 5227-7

ZNAMKE vsakovrstne tudi pokrajinske, kupim. Ponudbe Jutru pod »Pokrajinske«. 5022-7

ROČKE (kante) ploče vinske kupuje »Petro nafta« A. Hmelak Ljubljana, Cirila Metodova 35a J-442 7

SAMOKOLNICO, rabljeno, še dobro ohranjeno, lahko vrtno, kupim. Ponudbe s ceno Jutru pod »Samokolnica«. 5751-7

SLOV. KNJIGE dobre kupim. Ponudbe Jutru pod »Biblioflil«. 5225-7

FOTOAPARATE vseh vrst, fotopribor, povečevalnike, optiko, radioaparate kakor vse slične predmete kupuje Fototehnika, Dunajska cesta 15. 5836-7

PREPROGO dobro ohranjeno večjo ali manjšo, kupim. Ponudbe Jutru pod »Perzer ali Bosanec«. 5562-7-D

SAKSOFON, tenor event. tudi alt, dobro ohranjen, kupim ali zamenjam. Naslov v Jutru. 5979-7

KOLO, moško, dobro ohranjeno, kupi ali zamenja nekadilec. Naslov v Jutru. 5957-7

ČEVELJČKE, otroške, štev. 23—24, kupim. Ponudbe Jutru pod »Takoj plačam«. 5959-7

ELEKTROMOTOR, ½, ¾ do 1 KS, 220 V, kupim in zamenjam tudi za drva ter doplačam. Ponudbe Jutru pod »Motor — drva«. 5962-7

PLAŠČ, pomladanski, temnorjav, kupim ali zamenjam. Ponudbe Jutru pod »Nekadilka«. 5966-7

ŠIV. STROJ »Singer«, nov ali dobro ohranjen, kupim po dnevnih cenah. Ponudbe Jutru pod »Singer«. 3936-8

Zamenjam

PROTIVREDNOST dam za malo rabljene ali nove rjave ali sive semiš čevlje št. 38. Ponudbe Jutru pod »Čevlji«. 5876-8

VPREGO, prsno, konjsko, za 1 konja, zamenjam za krompir ali seno, L. M., Hrenova 17/I. 5976-8

KOLO, damsko, zamenjam za radioaparat. Naslov v Jutru. 5958-8

SATEN, 7½ m, nov, predvojni, zamenjam za protivrednost ali kurivo. Blago je primerno za poletno obleko ali za posteljo. Vprašati pri tvrdki Metalia, Gosposvetska 16, nasproti Delavskega doma. 5949-8

VOZIČEK, otroški, globok, skoraj nov, zamenjam za dobro ohranjeno kolo. Naslov v Jutru. 5911-8

KAPNO, platneno, ogledalo z zlatim okvirom, perilo, pregrinjalo (tusor), svilene nogavice, srebrn pribor in darila zamenjam ali prodam. Ogled od 14. ure dalje. Nunska 19, pritličje. 5914-8

GNOJ, hlevski, za dva voza, zamenjam za seno ali košnjo. Razliko doplačam. Naslov v Jutru. 5931-8

ŠKORNJE, moške, črne, št. 43, iz prvovrstne juhte, nepremočljive, zamenjam za protivrednost. Ogled in prijaznosti v trgovini, Kolodvorska 28. 5927-8

PROTIVREDNOST dam za moške hlače, zelo dobro ohranjene, ali za blago. Ponudbe Jutru pod »Sunkac«. 5901-8

RJUHE, nove, moške visoke čevlje št. 43 in 4 m čine svile prodam ali zamenjam za protivrednost. Naslov v Jutru. 5881-8

SENO, vrtno, 150 kg, zamenjam za krompir, korenje ali peso. Arhar, Celovška 80. 5859-8

Vajenec

NJIVO dam v najem ob slepi progi. Naslov v Jutru. 5891-17

Posest

PARCELO, lepo sončno, v neposredni bližini predzadnje tramvajske postaje na Viču, prodam za 750.000 lir. Ponudbe Jutru pod: »Izmera 950 kv. me. 5739-20

PARCELO, skoraj na Miju, prodam za 375.000 lir. Ponudbe Jutru pod »Lep prostor«. 5738-20

REALITETNA PISARNA Habijan Miro, Cigaletova 1/p, proda več lepih parcel po ugodni ceni. Tel. 36-97. 5607-20

Sobo odda

SOBO, opremljeno, v središču, oddam dvema gospodoma za naturalije. Ponudbe Jutru pod »Soba«. 5985-23

SOBO, ločeno, z dvema posteljama in kuhinjo, dam osebam, dovoljno založenim s kurivom in drugim za vodenje gospodinjstva. Ponudbe Jutru pod »Skupno gospodinjstvo«. 5888-23

Sobe išče

SOBO, opremljeno ali prazno, primerno tudi za živilsko obrt, iščem kjer koli za takoj ali z aprilom. Ponudbe Jutru pod »Svetla takoj«. 5624